

Sanjaj srce!

Sanjaj srce, sanjaj
o minuli sreči, —
leka dajaj duši
v bóli in nesreči!

S sladkimi spomini
ji zacéli ráne....
da v pokoju blagem
srečna ti postáne!

Zagorska.

Mnogoženstvo in enoženstvo.

Po prof. T. G. Masarykovem predavanju poslovenil D. L.

(Konec.)

Govoril sem o anthropološki ednakosti moža in žene; sedaj povem, kateri je novi nraveni nazor o intimnem razmerju moža in žene, zlasti v zakonu.

Stari zakon je rekel, da bi bila zakonska človeka le »eno telo«; mi bi to danes formulovali, da bi bila tudi en duh. Zakon ne le telesa, ampak duha, duše. Je to krasna beseda Brownin-gowe: zakon duš. O tem je govor. Devištvo, celibat ni višji in čistejši nego zakon.

Čisti zakon je najintimnejše prijateljstvo: To je vrhunec asocijacije, ki jo naša doba toliko neguje in hvali. Asocijacija duš. In intimnejše asocijacije, nego je med možem in ženo, si sploh ne moremo misliti. Zakon mora biti ženi in možu višji razvoj. V zakonu se začnja novo življenje, nadaljuje se nadindividuvalni razvoj.

* * *

Naziranje o spolu mora biti drugačno, nego je imamo doslej. Rekel sem že, da se po starejšem nazoru, zlasti po krščanskem asketiškem idealu, dela ogromni razloček med telesom in dušo. To je stari orijentalški nazor; v Evropi ga je imel Platon in grška filozofija, krščanstvo ga ima in dekadenca tudi . . . Imeti materijo in telo za nekaj nečistega, je usodna zmota. Vsled te zmote izvira oni posebni, perversni jezuitizem in mnenje, da se more grešiti telesno, a ni treba, da bi se moralo grešiti duševno. Machar popisuje v svoji Magdaleni takšen individuum, ki v razvpiti hiši piše o idealni ljubezni: Kakor hitro razdvojite človeka na duh in mu rečete, da je telo nečisto, tedaj nima časti pred svojim telesom in pride do te